

**FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO s podporo Ministrstva za kulturo in Galerije
Fotografija vabi na odprtje FOTOGRAFSKE RAZSTAVE UGLEDNEGA TAJVANSKO-
SLOVENSKEGA UMETNIKA SIMONA CHANGA Z NASLOVOM »TIHI SLEDOVI
HRASTOVCA«**

Fotografska razstava **Simona Changa** »Tihi sledovi Hrastovca« (*»The Silent Traces of Hrastovec«*) prinaša izjemne in zelo redke fotografije ljudi, ki svoje življenje živijo - životarijo – v socialno varstvenem zavodu Hrastovec (nekdaj Zavod za živčno in duševno bolne Hrastovec-Trate). Tja so zdravstvene in socialne ustanove od leta 1948 pošiljale - »nameščale« - ljudi s socialnega roba, ki so jim bile izrečene diagnoze dolgotrajne dela nezmožnosti in nesposobnosti za samostojno življenje. Pozabljeni so živeli zaprti za zidovi srednjeveškega gradu.

Njihova desetletje trajajoča marginalizacija jih je zaznamovala in nevidnost jih je naredila neme. Umetnik Simon Chang prekinja molk in razkriva prikrito.

**OTVORITEV RAZSTAVE BO v sredo, 7. oktobra ob 10.30 uri NA FAKULTETI ZA
SOCIALNO DELO, TOPNIŠKA 31, V VELIKI AVLI**

Več o projektu najdete v spodnjem besedilu.

Prisrčno vabljeni!

Prof. Darja Zaviršek, Katedra za socialno vključevanje in pravičnost

SLOVENŠČINA

Silent Traces of Hrastovec

Kot migrant, ki od leta 2003 živim in delam v Evropi, sem vedno čutil močno povezanost z ljudmi in skupnostmi, katerih življenja večinoma ostajajo zunaj pozornosti večinske družbe. Morda prav zato, ker sem velik del svojega življenja preživel v iskanju načina, kako pripadati družbi, ki prvotno ni bila moja, se vedno znova vračam k vprašanju vidnosti, drugačnosti in pripadnosti: Koga smo pripravljeni videti in koga raje ohranjamo zunaj svojega vidnega polja?

Moje dolgoročno fotografsko raziskovanje duševnega zdravja, psihiatrične oskrbe in institucionalnega življenja se je začelo leta 2004 v Psihiatrični bolnišnici Bohnice v Pragi (2004-2007), ko sem študiral na FAMU. V naslednjih letih sem to raziskovanje nadaljeval v psihiatrični bolnišnici Hawler v Erbilu v iraškem Kurdistanu (2018-2019), v Socialno varstvenem zavodu Hrastovec v Sloveniji (2021-v teku), v zadnjem času pa tudi prek srečanj s skupnostjo, povezano s House of Artists Gugging v Avstriji (2026-v teku).

Silent Traces of Hrastovec se osredotoča na slovensko poglavje tega dolgoročnega raziskovanja, ki sem ga začel fotografirati leta 2021. Razstava na Fakulteti za socialno delo Univerze v Ljubljani predstavlja predvsem ljudi, prostore in zgodbe, s katerimi sem se srečeval na varovanih oddelkih znotraj gradu Hrastovec. Številne od teh fotografij so ob tej priložnosti prvič predstavljene javnosti.

Ko sem prvič vstopil v grad, so stanovalci še vedno živeli za njegovimi težkimi vrati. Od takrat v Hrastovcu poteka proces deinstitutionalizacije, v okviru katerega se številni stanovalci postopoma selijo iz zgodovinskega gradu v prenovljene stavbe zunaj njega ter v druge, bolj skupnostno usmerjene oblike bivanja in oskrbe. Nekateri od teh novejših prostorov še vedno nosijo vidne sledi institucionalne arhitekture, med drugim kovinske rešetke na zunanji strani oken.

Svet, ki sem ga začel fotografirati šele pred nekaj leti, tako že postaja del slovenske socialne zgodovine.

Grad bo morda nekoč utihnil.

Toda če zgodb, ki so nekoč napolnjevale njegove sobe, ne bomo ohranjali in pripovedovali naprej, lahko presenetljivo hitro izginejo. Ko sem začel raziskovati to temo v Sloveniji, me je presenetilo, kako malo dostopnih fotografskih sledi vsakdanjega življenja v psihiatričnih in socialnovarstvenih ustanovah iz preteklih desetletij sem lahko našel. O duševnih stiskah, institucionalizaciji in življenjih za zaprtimi vrati je bilo dolgo težko govoriti - in kot družba se s temi temami še vedno težko soočamo.

Slovenija je postala moj drugi dom. Tukaj sem si ustvaril družino in tukaj odraščata moji dve hčerki. Prav zato, ker čutim tako močno pripadnost temu prostoru, mi to delo vedno znova odpira tudi težka vprašanja. Zakaj se tako pogosto bojimo ljudi, ki se nam zdijo drugačni od "nas"? Zakaj je bila ločitev od družbe tako pogosto naš odgovor na ranljivost, duševno stisko ali vedenje, ki ne ustreza sprejetim predstavam o normalnosti?

Kaj bi se zgodilo, če bi kot družba bolj odkrito priznavali človeško krhkost, če bi nekoliko manj poudarka namenjali ustaljenim predstavam o inteligenci, produktivnosti in normalnosti ter več prostora dopuščali čustvom, ranljivosti in celo določeni meri norosti? Bi lahko tako ustvarili bolj človeški svet?

Globoko sem hvaležen za odprtost in zaupanje ljudi, ki sem jih spoznal v Hrastovcu. Čas, ki smo ga skupaj preživeli za zaprtimi vrati in debelimi grajskimi zidovi, je bil poln smeha prav toliko kot žalosti, nežnosti prav toliko kot bolečine in hrepenenja. Zgodbe, ki so mi jih bili pripravljeni zaupati, so postopoma postale del mene.

Naučili so me nečesa, kar še vedno nosim s seboj: odpornost ni vedno talent. Včasih je grenka veščina, ki se je moramo naučiti, ker nas v to prisili življenje.

Silent Traces of Hrastovec je projekt v nastajanju. Hvala, ker ste si vzeli čas, da pogledate, prisluhnete, začutite in tem tihim sledem namenite svojo pozornost. Ne gledamo le njih - gledamo tudi sebe.

Simon Chang

Email: spotsonscreen@gmail.com

Website: simonchang.onfotomat.com

Artist page: galerijafotografija.si/artists/67-simon-chang/

Instagram: [@simonchang30657073](https://www.instagram.com/simonchang30657073)

ENGLISH

Silent Traces of Hrastovec

As a migrant myself, living and working in Europe since 2003, I have always felt a strong connection with people and communities whose lives remain largely outside the attention of mainstream society. Perhaps because I have spent much of my own life learning how to belong within a society that was not originally mine, I keep returning to questions of visibility, difference and belonging: Who do we allow ourselves to see, and who do we prefer to keep out of sight?

My long-term photographic engagement with mental health, psychiatric care and institutional life began in 2004 at Bohnice Psychiatric Hospital in Prague (2004-2007), while I was studying at FAMU. Over the years, this exploration has continued through Hawler Psychiatric Hospital in Erbil, Iraqi Kurdistan (2018-2019); Socialno varstveni zavod Hrastovec in Slovenia (2021-ongoing); and, more recently, through encounters with the community connected to the House of Artists Gugging in Austria (2026-ongoing).

Silent Traces of Hrastovec focuses on the Slovenian chapter of this long-term research, which I began photographing in 2021. The exhibition at the Faculty of Social Work, University of Ljubljana, centres primarily on the people, spaces and stories I encountered in the secure wards of Hrastovec Castle. Many of these images are being exhibited publicly for the very first time.

When I first entered the castle, residents were still living behind its heavy doors. Since then, Hrastovec has been undergoing a process of deinstitutionalisation, with many residents gradually moving from the historic castle into renovated buildings outside the castle and other forms of community-based accommodation and care. Some of these newer spaces still retain visible traces of institutional architecture, including metal bars fitted outside the windows.

The world I began photographing only a few years ago is therefore already becoming part of Slovenia's social history.

The castle may eventually fall silent.

But if the stories that once filled those rooms are not remembered and shared, they can disappear surprisingly quickly. When I began researching this subject in Slovenia, I was struck by how few accessible photographic records I could find of everyday life inside psychiatric and social-care institutions from earlier decades. Mental illness, institutionalisation and lives lived behind closed doors have long been subjects that our societies find difficult to confront.

Slovenia has become my second home. It is where I have built my family and where my two daughters are growing up. Precisely because I feel such a strong sense of belonging here, this work also raises difficult questions for me. Why are we so often afraid of people who seem different from "us"? Why has separation so often been our response to vulnerability, psychological distress or behaviour that does not fit accepted ideas of normality?

What might happen if we acknowledged human fragility more openly; if we placed a little less emphasis on conventional ideas of intelligence, productivity and normality, and gave more space to emotion, vulnerability and even a certain degree of madness? Could the world then become a more humane place to live?

I remain deeply grateful for the openness and trust of the people I met at Hrastovec. The time we spent together behind those closed doors and thick castle walls was filled with laughter as much as sorrow, tenderness as much as pain and longing. The stories they chose to share with me have gradually become part of me.

They taught me something I continue to carry with me: resilience is not always a talent. Sometimes it is a bitter skill that life forces us to learn.

Silent Traces of Hrastovec is an ongoing project. Thank you for taking the time to look, listen, feel, and give these silent traces your attention. We are not only looking at them - we are also looking at ourselves.

Simon Chang

Email: spotsonscreen@gmail.com

Website: simonchang.onfotomat.com

Artist page: galerijafotografija.si/artists/67-simon-chang/

Instagram: [@simonchang30657073](https://www.instagram.com/simonchang30657073)